

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 6 kron, za pol leta 4 krone, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Ob letu!

Veliki četrtek lanskega leta je pomemben dan za dijaštvo Slovenskih goric, za dijaštvo, ki hoče delati med svojim ljudstvom. Dijaštvo Slovenskih goric se je zbralo v Ljutomeru, da se pogovori, ali je sploh možno, se organizirati za skupno delo, ali je možno, da dijaštvo pripomore po svojih močeh k narodnemu napredku — z izobraževanjem slovenskega ljudstva. In sklenilo se je, da se ustanovi počitniško društvo, da tako z organiziranim nastopom skušamo doseči med narodom vsaj majhne uspehe. Naš načrt je bil: s predavanji, z dobrimi veselici, potem razširjanja knjig dvigniti izobrazbo in s tem odporno silo slovenskega ljudstva.

Očitno se nam je takrat, da smo dijaki Slovenskih goric zase ustanovili svoje društvo, a ne za celo Spodnjo Štajarsko. A že takrat se je povdarjalo od raznih strani, da ravno delovanje v majhnem delokrogu ter takozvano podrobno delo je ono, katerega se mora dijaštvo oprijeti. Društvo z velikim ozemljem, delokrogom ne more delati uspešno. To se je pokazalo pri „Savi“. In že v tem kratkem času, kar društvo obstoja, smo se spoznali in veselili nas, da smo zadeli pravo pot.

Minilo je leto, kar smo imeli prvi shod. S ponosom gledamo na delovanje lanskega leta. Ni bilo dosti, a za začetek in za naša dosedanja denarna sredstva je bilo dovolj. 25 predavanj, 4 veselice s predavanji — to je za dobo dveh kratkih mesecev lepo število.

Zaupali smo v svoje moči in v pomoč slovenskih rodoljubov. In nismo se varali. S svojimi skromnimi močmi je skušalo delati dijaštvo — in z veliko požrtvovalnostjo so nam bodisi z denarnimi podporami, bodisi s predavanji prišli na pomoč razni rodoljubi. Hvala jim, da smo dosegli vsaj tolike uspehe!

Z jasnim pogledom gledamo v bodočnost. Prepričani smo, da nam bodo tudi pri nadaljnjem delu pomagali vsi plemeniti rojaki. Prepričani smo, da z enim letom delovanje našega društva ni zaspalo, da se nam ni šlo samo zato, da za enkrat razburimo ali razpreselimo nekatere duhove, ampak da bode šlo društvo „Bodočnost“ svojo pot naprej. Hoteli so nam delati ovire, prepovedovali so nam predavanja, delali nam situosti pri veselicih — a mi smo dosegli, kar smo hoteli. In tudi letos v velikih počitnicah bode naš program isti. Višja se bodo predavanja, veselice, delali bomo tudi vsak za sebe. Ne gre se nam zato, da postane naše društvo morda proslavljeno, kakor se to zdi nekaterim ljudem in kakor to nekateri hočejo, gre se nam zato, da tuintam katerega vzbudimo iz zasplosti in ga posvetimo narodnemu delu.

Za letos je naš načrt sledeči: Izdati hočemo v prvo do velikih počitnic nekaj knjižic z raznovrstno vsebino, katere knjižice bodo v veliko tisoč izvodih romale med slovensko ljudstvo, noseč med nje omiko in pouk. V knjižicah se bomo bavili z gospodarskimi vprašanji, z zgodovino slovenskega naroda ter z drugimi vprašanji.

V drugo je naš namen, preosnovati nekatera bračna društva in ustanoviti na meji slovenski vsaj eno bračno društvo ali javno ljudsko knjižnico.

Tretje, kar želimo je, da priredimo vsaj nekaj predavanj ter par veselic v zvezi s poučnimi predavanji.

Za bližnjo bodočnost imamo tudi namen, izdati razglednice s sliko Slovenskih goric — in še par drugih stvari.

Ali bomo mogli vse to zmagati, ali bomo imeli dovolj gnetnih sredstev, dovolj moralne podpore — to bo odločila bližnja bodočnost.

Obračamo se tem potom zopet na slovenske rodoljube, da nam pomagajo na ta ali oni način. Obračamo se nanje, da nas podpirajo, da nam dajo nasvete in nas sploh v vsem mogočem podpirajo.

Mladeniška navdušenost in resni premislek nas je dovedel do tega koraka. Naše geslo je vedno: Iz naroda za narod! Vekoslav Sp.

Slovensko čebelarско društvo na Spodnjem Štajarskem.

(Dopis.)

Pri nas se je v mnogih krajih začelo živahno zanimanje za čebelarstvo. Mi odobravamo ta začetek, kajti nujna potreba je, da se za povzdigo čebelarstva na Spodnjem Štajarskem kaj zgodi.

To je mogoče pa le takrat, če se združimo čebelarji v eno društvo. Sicer ta stroka pri nas nekoliko napreduje od onega časa, ko se je ustanovilo „Slovensko čebelarско društvo“ s sedežem v Ljubljani. Pošilja svojim članom, v naših skromnih razmerah dobro urejevan list in s tem listom oziroma z ustanovitvijo tega društva se je storil važen korak naprej.

Poglejmo si pa stanje tega društva. L. 1898 pri ustanovitvi nas je bilo 391 članov iz Kranjskega, Koroškega, Primorskega in Štajarskega, a nas Štajarcev komaj 62. V petih letih poskočilo je število približno na 500, a nas Štajarcev je še zmiraj pičila stotica. Te številke nam kažejo, da moramo imeti pogum in vneto srce za dobro stvar, če se hočemo združiti; saj vemo, kako težko plačuje kmet dotično članarino.

Društvo naj bi se zvalo „Slov. čebelarско društvo za Spodnje Štajarsko“ ter štel vse naše čebelarje za svoje člane. Imamo sicer nekaj čebelariskih društev, a ta naj bi se o novem letu razpustila. Ozi čebelarji, ki so člani „Slov. čebelariskega društva“ v Ljubljani, naj bi z novimi letom izstopili. S tem pa nočemo kakšnega tekmovanja imenovanemu društvu, ker ostanemo ž njim zmiraj v tesni zvezi. Družil nas bi namreč list „Slovenski čebelar“, kateri je njega glasilo in lastnina. Nikomur ne bo prišlo na um, da bi si mi štajarski čebelarji lahko ustvarili svoje glasilo.

Z društvom v Ljubljani stopimo v dogovor, da nam list ceneje prepusti vsaj za 1 K 60 v. Na ta način ostalo nam bo v blagajni po 40 vinarjev od člana, ako plačuje 2 K na leto. Tudi ne bo ono društvo imelo izgube, kajti v našem društvu bo najmanj 300—400 članov ter bo valed tega mnogo več iztisov „Slov. čebelarja“ prišlo iz Ljubljane na Štajarsko.

Naše društvo naj bi se imenovalo „Slov. čebelarско društvo za Spodnje Štajarsko“ radi tega, ker je v naši deželi že „Štajarsko čebelarско

društvo“ s sedežem v Gradcu. To društvo dobiva podboro od dežele in države, a za nas Slovence tam, kakor v Gradcu sploh, nič ne odpade. Pod tem imenom bi imeli samostojno društvo v naši deželi ter bi bil deželni odbor prisiljen tudi nam nekaj dati. Naloga naših poslancev bi pa bila, da tudi na Danaju dobodemo nek delež, katerega so dosedaj deležni nemški čebelarji naše dežele.

Denarja moramo imeti. Sama udnina je premala, ker moramo imeti list ter visoke udnine (čez 2 K) ne moremo nastaviti. Z nabiti nam tudi domači denarni zavodi in okrajni zastopi s kakimi zneski priskočijo, da nabereemo sčasom kak kapital. Tuintam bo treba podariti panj, čebele, kakšno orodje, knjigo itd. Potovalni učitelj stane Gosp. Jurancič je čebelar-mojster, vsestransko izobražen in požrtvovalen. Njegov govor je gladek, njegovo pero spretno, a tirjati ne moremo od njega, da trpi s poučevanjem in potovanjem škodo.

Toliko v premislek! Vendar pogumno naprej, da se že ob novem letu zberemo v okrilju našega krepkega društva. Ustanovimo društvo, katero čaka tako lep delokrog, namreč širiti čebelarstvo med naše ljudstvo. Učimo našega kmeta, segati po dohodku, katerega mu narava in naša toliko pridna čebelica tako po ceni ponujata.

Celjske in štajarske novice

(Društveno gibanje v Celju.) „Celjsko pevsko društvo“ je sklenilo na večkratno željo prirediti še eno predstavo in sicer začetkom meseca maja. Igrali bodo „Desetega brata“. Gostovat pride znani ljubljanski igralec g. Danilo. — Jako živahno se delajo tudi priprave za veliki koncert pevskega društva, ki bode menda meseca julija ali avgusta. Oglasilo se je iz samega Celja nad 80 pevcev in nad 35 pevke. Pavke so pod vodstvom spretnega glasbenika, gosp. pravnikarja Lajovica, že začele z dotičnimi pevkami vajami, katere jako pridno obiskujejo. Približno v istem času žele v Celju prirediti slovenski narodno misleči akademiki svoj shod. Namravajo ta shod prirediti v Celju, ker pravijo, da smatrajo za svojo narodno dolžnost, spoznati to vroče narodno poprišče in urediti svoje sklepe po potrebah zatiranega naroda, o katerih se v Celju lahko mnogo učijo. Kar se našega lista tiče, bode isti kakor sploh vsak odločno naroden pojav tudi tak shod z veseljem pozdravil.

(„Celjsko pevsko društvo“) vabi vse p. n. gospode pevce k vaji danes ob 8. uri zvečer. Nadalje se vrše za moški zbor redne pevske vaje vsak torek in petek, za ženski zbor vsako sredo in soboto. Društvo priredi meseca avgusta t. l. velik koncert z obširnimi in izbranimi sporedom, zato je nujno potrebno, da se častiti člani pevske vaje vedno polnoštevilno udeležijo.

(„Delavsko podporno društvo“ v Celju) je imelo zadnjo nedeljo dobro uspel občni zbor. O podrobnostih poročamo prihodnjič. Za danes naznanjamo, da se redne pevske vaje začnejo zopet jutri v sredo ob 8. uri zvečer pod vodstvom g. dr. Schwaba. Pevci se toraj opozarjajo, da se polnoštevilno udeležijo pevske vaje.

(Za „Delavski dom“) je daroval gostilničar v „Narodnem domu“ v Celju, g. A. Koštomaj 10 K. V posnemanje!

Še nekaj o nemških konkurzi! Zadnjič smo poročali o žalostnem koncu Polančeve trgovine. Danes pa moramo naše bralce seznaniti s tužno skrbjo nekaterih naših „narodnih“ rodbin v zadevi nemških konkurzov. Nekateri slovenske rodbine so namreč vkljub znani Polančevi preteklosti njegovo od „Südmarke“ osnovano trgovino jako pridno obiskovale. Kaj bodo neki zdaj počele, ko je Pollanetz na bobnu in ko prideta še dva nemška trgovca na boben, katera zlasti nekatere slovenske dame tako pridno podpirajo? To vedi le sam Bog, slovenski obrtniki tega — ne vedo.

(Izzivanje na celjski pošti) se s strani nemških uradnikov nadaljuje po starem zistemu. Pač so tem nebodijih treba jako malo mar pritožbe privatnikov, brigajo se za opomine v naših listih kolikor za lanski sneg in izzivajo s svojim naravnost zasmehujočim postopanjem slovensko občinstvo. No, temu se ravno ne čudimo, kajti prepričani smo, da se lažje opere zamorca, da postane bel, nego privede nemškega razdivjanca do spoznanja, da je slovenski jezik v Celju enakopraven z nemškim, čudimo se pa, da slavna c. kr. poštna uprava tako slabo pazi na svoje uslužbenke in pripusti, da ji s svojim vse slovensko občinstvo žalečim postopanjem bijejo naravnost v lice. Ona ista uprava, ki je izdala svojim uslužbencem ukaz, da se morajo strankam, ki oddajajo pošiljke z dvojezičnimi tiskovinami, sploh slovenskim strankam dajati dvojezična potrdila, ne da bi jih šle zahtevale, ona ista uprava trpi, da zagrizenci Winkler & Cie. teptajo njene uradne ukaze. Res lepa disciplina! Ako slavna c. kr. poštna uprava nima toliko moči, da bi krotila svoje lastne uslužbenke, jih bomo ukrotili mi. Prilike za to nam dajejo gospodje dovolj — vsakokrat, kadar so v službi, kajti Winkler še ni izdal dvojezičnega potrdila, ako ga ni stranka najodločnejše zahtevala. In takemu izzivanju bomo odpomogli in sicer prav radikalno!

(Predrzo ravnanje prusofilskega vratarja) na celjskem kolodvoru, nekega Pitamica, vzbuja že cel čas, odkar je na tem mestu, glasno in opravičeno nevoljo občinstva. Občeznana je njegova nevljudnost in mržnja do občinstva slovenske narodnosti. Skrajno žaljivo pa je postopalo to človeče včeraj z nekim jako uglednim celjskim Slovincem. Dotični gospod se je pripeljal do Celja in oddal pri izhodu vožnji listek. Ker pa je bil vlak prenapolnjen, je bil prisiljen sprevednik nakazati potnikom tretjega razreda sedeže v drugem razredu. Vrtar Pitamic opazivši, da je izstopil omenjeni gospod iz voza drugega razreda, je zahteval, da doplača v Celju voznino, ter poklical, naj posreduje in pelje gospoda k blagajni, čujte, kdo — celjski policaj! Proti tej zlobnosti, ki je vzbudila splošno pozornost ter je bil omenjeni gospod učitelj globoko osramoten, ugovarjal je opravičen ter šel mesto k blagajni k gospodu postajenačelniku, da se pritoži in zahteva za to sirovo početje uslužbenca Pitamica zadoščenja. Razključivši mu cel odurni slučaj vrtarja Pitamica, pokliče načelnik istega na zagovor. Sedaj pa se je predzrnil Pitamic celo lagati, da je gosp. učitelj proti njemu predrzno nastopil. Znan je ta vrtar po svoji nevljudnosti do občinstva ne le nam ampak že tudi raznateljstvu južne železnice. Ta slučaj pa glasno kliče, da na to sedanje mesto tak človek veliko manj sodi, kot pa je bil upravljaliv na prejšnjih mestih. Vrtar postaje celjske mora biti mož, kateri ve, da se mora z olikanim občinstvom postopati dostojno. Komur pa skušnja življenja ni vsaj toliko opilila robotosti — ta, ta ne sodi za to službo. To smo dolžni povedati javno obratnemu ravnateljstvu južne železnice. Tako daleč pač na Spod. Štajarskem še nismo, da bi bilo občinstvo prusofilskim neotesancem na ljubo tukaj. Komur ni prav, da živi med Slovenci, oni naj poveže culo in hajd od nas — kamor ga srce žene! Tu zahtevamo mi od ravnateljstva južne železnice uradnikov in uslužbencev, kateri bodo imeli prvič toliko olike, kolikor se od njih zahtevati sme, drugič pa, da spoštujejo nas in naš slovenski jezik, katerega morajo znati, da zamoremo občeavati z njimi. Gospoda

postajenačelnika pa prosimo, da seznanijo vodstvo ravnateljstva o tem uslužbencu, sicer bomo poskrbeli mi sami za to, ako je to gospodu načelniku ljubše.

(Kaj je z dedščino 60.000 K za mesto Celje?) Pred kratkim se je po vseh časopisih pisalo, da je neka vdova Waller postavila mesto Celje za dediča svojega premoženja v znesku 60.000 K. Naš list te senzacionalne vesti ni objavil, ker se nam je cela zadeva zdela jako sumljiva. Zdi se nam, da smo pa imeli s svojo slabovernostjo prav. Vdova Waller je umrla v Zdanem mostu in ni imela prav nikakega vzroka mestu Celju pri zdravi p meti tudi en sam vinar zapustiti, saj se pa o Celjanih tudi res vsak razsoden človek lahko posluži znanega reka, da če imajo otroci denar, drugi njim ugodne kupčije sklepajo. Tembolj sumljivo je pa bilo, da bi vdova Waller, ki je zapustila celo vrsto ubožnih sorodnikov, svoje premoženje na smrtni postelji pri zdravem razumu volila Celju, čegar zastopstvo je zmiraj slepo za kaj koristnega in ima v mislih zmiraj le pogubno nemškonačionalno politiko. Eden izmed vodij celjskih „Nemcev“ je pa pred smrtjo vdove Waller prav pridno hodil obiskovat jo in kdo ve, kako in po kakšnih nagibih se je vsled tega poslednja volja vdove Waller v oporoki zabeležila. To bode sodišče dognalo. Sorodniki pokojne Waller namreč oporoko izpodbijajo in trdijo, da to ni pokojnična poslednja volja, ker baje ista ob sestavi oporoke ni bila več pri polni zavesti in zdravi pameti.

(Celjski porotniki) Glavni porotniki: Rudolf Senica v Žalcu, Franc Gradt v Braslovčah, Franc Korun v Braslovčah, Josip Kos v Oplotnici, Alojz Ritter v. Schldenfeld na Vranskem, Gašpar Treo v Celju, Anton Turnšek st. v Zlaboru, dr. Josip Georg v Šmarju, Jernej Smogavc, pos. v Kotu, Ivan Makesch v Celju, Alojz Cvahte v St. Jerneju, Anton Tischler v Vitanju, Franc Lorber v Žalcu, Janez Starkl mlajši v. Sevnici, Franc Marčič v Slov. Gradcu, Anton Koštomaj v Gaberju, Jurij Šibanec v Konjiški vasi, Franc Hodnik v Žalcu, Franc Simončič v Sevnici, Fr. Mehtik v Gornjem gradu, Fr. Skala v Dolenji vasi pri Žalcu, Janez Zottl v Konjicah, Franc Kolenc v Rečici, Franc Vošnjak ml. v Šoštanju, Martin Ogorevc v Konjicah, Avgust Herden v Laškem trgu, Karol Druškovič v Ljubnem, Josip Zabukovšek v Celju, Matija Kavčič v St. Juriju, dr. Richard Zierngast v Slov. Gradcu, Jurij Stropnik v Topolšici, Henrik Scheuermann v Celju, Henrik Walland pri Sv. Duhu, Josip Vegund na Zedišnikovem bregu, Jakob Zdolšek v Seršovici, Karol Socher, agent v Celju. Namestniki: Janez Skoberne v Libojah, Franc Dorn na Starem gradu, dr. Fr. Premšak v Celju, Peter Majdič na Spodnji Hudinji, Ferdo Goligranc v Gaberjih, Ignac Jekl v Vojniku, Fr. Šribar v Celju, Fr. Okorn v Škofjivasi, Josip Adam Kožuh v Škofjivasi.

(Še nekaj na nas'ov c. kr. poštnege ravnateljstva v Gradcu) Zopet Vam priporočamo enega besnega Germana — v pretres. Zove se Andrej Pretnar in je c. kr. višji poštar v Laškem trgu. Sicer je rojen na Gorenjskem, oženjen pa s Čehinjo, ki zna jako slabo nemški, a vendar z vsem svojim uradovanjem kaže, da je njegov prvi ideal pruska politika, a c. kr. služba v zadovoljstvo slovenskega ljudstva postranska stvar. Pred kratkim je z nečuvno predrzno odrekel slovenskemu odvetniku zahtevano slovensko sprejemnico v zadevi denarne pošiljke s pošto nakaznico. Predzrnil se je ziniti nečuvno besedo, da je pošta v Laškem nemška in da mu ni treba imeti slovenskih tiskovin. Menimo, da nasproti c. kr. poštnege ravnateljstvu pač menda ne bo treba še posebej povdarjati, da je ta impertinentna trditev jako sramotna za pošto upravo. Za danes pozivljamo vse slovensko občinstvo, ki ima s pošto na Laškem kaj opraviti, naj ne pomaga temu prusaškemu c. kr. uradniku s svojo prizanesljivostjo glede rabe slovenskega jezika in tiskovin samo ponemčevati naše slovenske zemlje. Nasproti poštnege ravnateljstvu pa se udajamo upanju, da bo že ta naš rahel opomin dosegel, da se tudi na Laškem napravi enkrat red in da se prusko politiko pospešujoči uradnik nemudoma prestavi drugam, ako se ne bo kmalu navadil spoštovati slovensko prebivalstvo in se držati službene prisege.

(Brežiški okrajni zastop za dobo treh let — izgubljen.) Te dni bodo volitve za okrajni zastop v Brežicah. Žalibog bodo, kakor vse kaže, tokrat v veleposestvu menda prodli nemčurji in bi na ta način, ker imajo zagotovljeno večino v mestni skupini, dobili za prihodnja tri leta okrajni zastop v roke. To je jako sramotno dejstvo zlasti, če se upošteva, da v celnem brežiškem okraju ne živi niti 100 Nemcev. Obenem je to znamenje jako male nadarjenosti naših ljudi za politično delo. Nazadovanje so povzročile izpremembe v davčnih razmerah, a če bi bilo v brežiškem okraju več politične zrelosti, več prosvitljenosti v gospodarstvenih zadevah in več nesebične na rodne požrtvovalnosti, bi se bila ta sramota preprečila. Morebiti bo pa imel tudi ta udarec zdrave posledice, da se bo tudi v brežiškem okraju končalo narodno spanje in da se začne z delom. Če bi se torej naša sumnja uresničila, česar Bog ne daj, bodi to uspešen sunek v rebra narodnim zaspancem in obenem povod k vsestranskemu mčžatemu nastopu za narodni napredek, to tembolj, ker razmere že danes stoje tako, da bodo čez tri leta Slovenci imeli v veleposestvu vsaj šest glasov večine.

(Brežičani, mar hočete obupavati?) Padel je torej okrajni zastop brežiški v roke Nemcev in nemčurjev! Zgodilo se je vsled izdajstva slovenskih kreatur v vragovi službi, kar se v zadnji dobi z nobenim sredstvom ni več dalo preprečiti. Ali treba zdaj tarnati? Tlačeni narodi so pokazali baš v časih svojega najramotnejšega ponižanja svojo svojo vzvišeno velikost. Nemčurško zmagovalstvo bodi vsem narodno mislečim prebivalcem brežiškega okraja sulica, zasajena v njih srce, ki naj jih opozori na resilno delo za pravico, za narod, za slovenski napredek. Vse sramotenje slovenskega imena s strani odpadnikov mora biti Nemcem v nekaj letih desetkrat — poplačano! Pogum! Na delo!

(Vprašanje prebivalcev ljutomerskega okraja na ministrskega predsednika dr. pl. Körberja.) Že neštivilnokrat smo se pritožili zoper žaljenje naše slovenske narodnosti s strani ljutomerskih c. kr. sodnih, političnih, davčnih in poštih ter drugih uradnikov. Na vse to smo dobili v „Tagespošti“ z dne 17. t. m. očividno iz peresa enega izmed teh c. kr. uradnikov, menda po naročilu vseh drugih kolegov, odgovor, ki na nečuvnen način žali slovenski narod in jezik dinastiji najzvestejše udanega naroda. Ves okraj je zaradi tega postopanja c. kr. uradnikov nepopisno razburjen. Zato kot svobodni državljani vprašamo Vas, na čegar pleča pada polna odgovornost za vsa početja Vaših uradnikov: Ali ste pri volji nemudoma odrediti zoper vse ljutomerske nemškonačionalne c. kr. uradnike strogo preiskavo, v koliki meri so v zvezi z nečuvnim sramotjenjem našega naroda in našega narodnega jezika v gorenjem dopisu „Tagespošte“? Nujno Vam svetujemo, da storite kot svetovalec krone in reprezentant njegove vlade v zadevi ljutomerskih ponemčujočih c. kr. uradnikov svojo dolžnost, ker bode v nasprotnem slučaju začelo ljudstvo samo s korenitimi reformami. Če pa niste sposobni te žalostne in za Vašo vladno sramotne razmere ozdraviti, potem se pa moramo mi Slovenci ljutomerskega okraja sprijazniti z mislijo, da ali Vi sami namenoma ščitite anarhijo nemških uradnikov, ali ste pa kot zastopnik vlade obžalovanja vreden slabotnej in pomagali si bomo sami.

Našim kmetovalcem in njih prijateljem v uvaževanje!

Ljubljanski dnevnik je priobčil dopis z dežele, v katerem vzpodbuja naše kmetovalce in vse, ki se istinito zanimajo za napredek našega kmetijstva, naj bi se udeležili velike gospodarske razstave, katero priredi letos od 15 do 22 maja osrednje gospodarstvo društvo za Česko v Pragi, in ki obeta biti v vsakem oziru največja izmed vseh dosedanjih razstav, ki se mimogrede povedano prirejajo na Češkem po vseh krajih in v Pragi vsako leto.

Česko kmetijstvo je v Avstriji najbolj razvito. Oj Čehov se učijo celo drugorodni kmetovalci, samo mi Slovenci smo dosihdob opuščali priliko učiti se od naših severnih bratov, kaj

premore kmet, ako skuša biti v resnici na svojem mestu v današnjih časih, ko ne zadostuje samo zdrava in pridna roka, ampak je nujno potrebna tudi strokovna in splošna izobrazba.

Slovenski kmet, kakršen je dandanes, se ne more zdržati. Životali bode še leta in leta, a to življenje je počasna smrt. Vedno in povsod se tarni in toži o rakovi poti, katero hodi zlasti naš kmet.

Oj kod naj pride pomoč? Obetajo se sicer njegovega stanu tičoč se prenosne, ali zanašati se na vladino in sploh tujo pomoč je pri dose danjih razmerah brezupno.

Naj si kmet opomore in se postavi zopet na trdne noge, treba je, da pride pomoč pred vsem iz njegove srede, iz njega samega. To pa je zopet le tedaj mogoče, ako se naš kmet duševno izobrazi. Kmet kakor vsak njegov prijatelj ve, da mu manjka pouka, posebno strokovnega pouka.

Kje naj si tega pridobi, ko nimamo Slovenci zadosti kmetijskih šol? In ko bi jih imeli, jeli tudi misliti, da se jih bo naš kmet posluževal, da bo pošiljal svoje sinove v nje včasih, ko mu tako silno primanjkuje delavnih moči, on ki misli po veliki večini le še od danes na jutri. Tega skoro ni mogoče pričakovati. S tem sicer ni rečeno, da bi bil naš kmet napredku sploh nepristopen. Nasprotno Polagoma a vedno bolj se udomačujejo in širijo novodobne iznajdbe na polju kmetijstva tudi pri nas. Toda teh uspehov ni pripisovati teoretičnim naukom, marveč skoro izključno vzgledom v praktičnem življenju. Vzrok temu tiči v našem kmetu in s to okolnostjo je računati vsakemu narodnemu gospodarju na Slovenskem.

Dokler po praktičnih vzgledih in izkušnjah ne pride slovenski kmet do prepričanja, da mu je treba umnega gospodarstva, moramo mu nuditi priliko v čim največji meri potem vzgledov ostavljati stare, današnjim zahtevam ne več odgovarjajoče kolovoze.

Žal, da nimamo Slovenci vzornih kmetij da se tudi pri nas ne prirejajo gospodarske razstave, ta važni činitelj na potu napredka. Ker pa sami tega nimamo, treba je, da se učimo od drugih, kar ima tudi to prednost, da obenem lahko primerjamo sredstva prikladna drugod in pri nas.

Da so razstave velikanskega pomena za nadaljnji razvoj kmetijstva, uvideli so Čehi najbolj, leto za letom prirejajo v različnih krajih večje in manjše razstave in uspeh je očividni.

Čehi, katere nadkriljujejo morda v Evropi le še Danci, morali bi biti tudi slovenskemu oratarju učitelj.

Misel, katero je sprožil „Slov. Narod“ je torej za nas vsa uvaževanja vredna. Če se je hočemo resno oprijeti, je pa tudi že skrajni čas. Ker pa igra gmožna stran tukaj veliko ulogo, je nujno želeli in priporočati, naj bi se naše korporacije dela lotile. Naše posojilnice, okrajni zastopi, občinski odbori in premožni zasebniki naj bi priskočili na pomoč, a neimovitim našim kmetom na pomoč. Je pot sicer dolga, toda pri količnejši večji udeležbi bi se dalo izposlovati znižanje vožnje. In naša slovenska kolonija v Pragi bi gotovo šla drage volje obiskovalcem na roke.

Ne zamudimo tedaj lepe prilike, pokazati našemu kmetu sadov umnega gospodarstva. Kar se bo zato izdalo, ne bode zavržen denar, marveč prinese predvsem našemu vsakere pomoči nujno potrebnemu kmetu obilo koristi.

„Domovina“ bi gotovo prevzela morebitno organizacijo obiskovalcev v svoje roke, in se bodo v njej tudi spored in druge podrobnosti kmalu pričobile.

Pomagajte torej kmetom, kjer jim v resnici in z malimi žrtvami morete!

Druge slovenske novice.

(Koncert „Glasbene Matice“ v Ljubljani.) Jutri in pojutrišnjem se bo torej izvajal p. Hartmanov oratorij „Sv. Frančišek“ v ljubljanski stolnici. Prepričani smo, da pohiti v Ljubljano vsak, kdor ima le količkaj časa in zmisla za glasbo. Kakor javljajo iz Ljubljane, so sedišča za oba koncerta že skoraj razprodana. Pri vходу

v stolnico se ne bodo prodajale vstopnice. Kdor je še nima, si jo mora pred koncertom omisliti. Na razpolago so vstopnice skoraj v vseh narodnih trgovinah. Kakor je doslej pokazalo veliko povpraševanje po vstopnicah, se je nadejati tako velike udeležbe, kakor je še ni bilo pri nobenem slovenskem koncertu. O koncertu bomo pričbili dalje poročilo. Prepričani smo, da bo kritika zopet poročala o velikanskih uspehih našega glasbenega zavoda, zato že naprej častitamo „Glasbeni Matci“ na sijajni prireditvi.

(V središču Slovenije — v Ljubljani) se je pred dnevi dogdil slučaj, ki je vreden, da ga pribije celo slovensko časnikanstvo. Kmetijsko kemično preizkuševališče je razpisalo službo asistenta. Služba se je oddala nekdanjemu karnijolcu, Nemcu Hittiju, dasiravno se je oglasilo tudi nekaj Slovencev, ki so imeli boljše spričevala kakor Hitti. Služba se je oddala pred koncem prošilnega roka. Slovenskim prošilcem so se prošnje zavrnille, češ da so jih prepozno vložili, dasiravno rok še ni potekel. Htti je, kakor smo rekli, Nemec in slovenščine ni zmožen. Sveda da so se takemu protipostavnemu postopanju uprli slovenski tehniki in so sklicali protestni shod v Ljubljani. Radovedni smo, kako se bo stvar končala, izjavljamo pa, da bi bila potrditev Hittijevega imenovanja naravnost bica vsemu Slovenstvu, posebej pa slovenskemu akademičnemu naraščanju. Mi ob mejah bijemo ne prestando boj za vsako najneznatnejše uradniško mesto v središču Slovenije — v Ljubljani se pa protipostavno mečejo mastne službe nezmožnim osebam, Hitti ne zna slovenščine, v naročaj — lastne ljudi Slovence se pa prezira. Fej, tako gospodarstvo!

(Občinske volitve v Ljubljani) se vrše 20, 22 in 24. t. m. Volitev se udeležijo samo narodno-napredna stranka, ker ste katoliško-narodna in nemška stranka izjavili, da se ne udeležita volitev.

(Razpisana služba.) Na o. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani je razpisana služba učitelja IX. činovnega razreda za pouk v stavbno-obrtnih strokah. Temeljna plača 2800 K (ki se po dosegu VIII. činovnega razreda poviša na 3600 K) 2 petletni ci po 400 K, 3 petletnice po 600 K in aktivitetna dklada 500 K. Zahteva se izpričevalo o I in II. državnem izpitu na kaki tehniški visoki šoli (inženerski ali stavbinski oddelek), ali pa višja državna obrtna šola in arhitekturna šola na akademiji upodabljaljočih umetnosti z dokazom, da ima prošilec opravičencst za izvrševanje stavbinskega obrta. Službena doba 30 let, a prošilcu se lahko 5 let njegove privatne prakse všteje v službeno dobo in vračuna za kvinkvenije. Po preteku 3 let more dobiti naslov profesorja. — Zahteva se znanje slovenskega ali pa kakega drugega slovanskega jezika. Prošnje je vložiti do konca maja 1903 pri ravnateljstvu o. kr. umetno obrtne strokovne šole v Ljubljani.

(Iz Leskovca na Kranjskem.) O zadnjem požaru na Gorenjih Stoprcih v krškem okraju dne 27. p. m. piše „Weltblatt“ takole: „Vrli rešci iz Brežic in Krškega. V Gorenjih Stoprcih na Kranjskem je 27. p. m. začelo goreti in ogenj je vsled močnega vetra uničil sedmim posestnikom skoraj vse. Le hitremu prihodu in nadčloveškemu naporu brežške in krške požarne brambse se je zahvaliti, da se je ogenj omejil na goreče predmete.“ Dasi je do cela brez pomena, kaj o tem piše „Weltblatt“, katerega razum nemških fjakarjev itak malokdo čita, vendar ne vemo, zakaj bi se po nepotrebnem in nezasluzeno hvalisali nemškutarska požarna bramba brežka in krška, katerih zadnja se od drugih kranjskih požarnih bramb odlikuje le po svojem nemškem komando. Zato si dovoljijemo podati sledečo pojasnilo. Prva je bila na strašnem pozorišču in donesla prvo pomoč leskovška požarna bramba, za kar gre hvala v prvi vrsti nevstrašenemu in požrtvovalnemu njenemu načelniku g. Fr. Butkoviču, ki si niti tedaj ni pomišljal, ko je bilo treba, če je hotel priti do vode, prepeljati si v najhujšem dru z brizgalno in vsem meštrom čez ozko cesto na katere obeh straneh so bile hiše ravno v največjem plamenu. Šale za leskovško prišla je krška požarna bramba. Da nas je dopisnik „Weltblatt“ docela prezrl, zgo-

dilo se je morebiti raditega, ker smo mi večinoma prihitali na kraj požara naravnost od svojega dela in niti naš načelnik ni imel nikakega društvenega znaka, dočim so prišli Brežičani in Krčani malodane paradno adjustirani. Pripomnimo le še, da je pogorelo osmim, ne le sedmim posestnikom popolnoma. Toliko resnici na ljubo, sicer pa Skoprcani že sami dobro vedo, komu se imajo zahvaliti, da se je vendar še toliko rešilo.

Prostovoljna požarna bramba v Leskovcu pri Krškem.

(Pokradli so) neznani lopovi v cerkvi v Št. Petru pri Gorici vse dragocenosti, kolikor se jih je dalo odnesti. Škoda cenijo nad 2000 K.

(Detomor.) V soboto zjutraj so našle mlekarice, ki nosijo mleko v Gorico, ob ajševski cesti novorojeno dete z odsekano glavo. Zločincu še niso prišli na sled.

(Umrli je) v Trstu načelnik znane slovenske veletrgovske tvrdke, g. Mihael Truden, ki je bil veteran med borilci za slovenstvo v Trstu. N. v. m. p.!

(Občinske volitve v Trstu.) V Trstu si stojite dve italijanski stranki nasproti: sedanja vladajoča čifatsko-irredentarska in stranka nekdanjega župana tržaškega, dr. Dompierija. Slovenci simpatizujejo s poslednjo, ker upajo, da bi se po njeni zmagi zboljšale razmere v Trstu ako ne drugače, pa vsaj v gospodarskem oziru. Bila bi ta tudi v narodnem obziru najbrž strpljivejša, kakor pa sedanja vladajoča. Glavni boj je bil v tretjem razredu.

(Zmaga Hrvatov na Reki.) V sredo so se vršile dopolnilne volitve na Reki. Vladajoča autonomistična stranka se ni brigala mnogo za volitve. Hrvatje so v zadnjem trenutku postavili svoja kandidata in eden izmed njih, dr. Erazmo Barč je zmagal. Po 26 letih bo sedel zopet Hrvat v reškem mestnem zastopu.

Politični pregled.

(Štajarski deželni zbor.) V četrtek se je sešel naš deželni zbor. Proračun za leto 1903 izkazuje skupne potrebščine v znesku 24 163 382 K, pokritek pa 13,750,979 K torej primanjkljaja 10,412,403 K, skoraj 70,000 K več kakor lani. Slovenski poslanci so vložili predlog za izpramembo volilnega reda in ravnotako poslanca Hagenhfer in Rokitsansky, vloženi je tudi predlog za ustanovitev slovenske kmetijske šole in ženskega učiteljskega v Mariboru. Po prečitaniu predlogov in interpelacij so se vršile volitve v odseke. V vsak odsek je bil izvoljen po eden slovenski poslanec in sicer: v deželno kulturni odsek dr. Jurtela; v občinski dr. Hrašovec; v učni dr. Dečko; v peticijski Roškar; v železniški Vošnjak in finančni Žičkar. V vinorejski odsek bo jeseni izvoljen Kočevar. V finančnem odseku je izjavil posl. Žičkar, da bodo slovenski poslanci glasovali proti proračunu dokler se bo rabil slovenski davčni denar za podpiranje in vzdrževanje germanizatoričnih naprav. Predlog deželnega odbora za proračunski provizorij do konca leta 1903 je bil sprejet s 6 proti 3 glasovom posl. Žičkarja, Rokitsanskega in Wagnerja. — V soboto je bila prva točka dnevnega reda volitev deželnega odbora. Poprej pa je podal dr. Hrašovec interpelacijo radi podpore po toči oškodovanim občinam v celjski okolici. Volitev dež. odbora se je po glasovanju zapostavila. Kot prva točka se je nato obravnavala ustanovitev ženskega učiteljskega v Mariboru. Poslanec Žičkar je ugovarjal predlogu rekoč, da bi bilo boljše, da se obstoječe samostansko učiteljske podpira in podal podatke o lepih uspehih tega zavoda. Ravnotako je posl. dr. Hrašovec v daljšem govoru ugovarjal ustanovitvi novega zavoda, ki ga država ne bo hotela podpirati, ker se ustanovi le iz narodnostnih ne pa v resnici kulturnih obzirov in se vsled tega dežela preveč obremeni. Ako je že potreben tak zavod, naj se ustanovi v kakem popolnoma nemškem mestu, ne pa v Mariboru, na slovenskem Spodnjem Štajarskem. Potreba takega zavoda ne čuti držala, pač pa Maribor, zato pa ni dolžnost slovenskih davkoplačevalcev, da bi nemškemu Mariborčanom vzdržavali učni zavod, temmanj, ker se Slovincem ne dovoli niti prepotrebne meščanske šole. Govorilo je še več nemških poslancev, vsi za ustanovitev. Predlog

je bil sprejet. Potem se je dovolilo raznim občinam pobiranje naklad, sprejel predlog, da se pozove državo, da takoj odpove kmetijstvu škodljivo trgovinsko pogodbo s Srbijo, da se zgradi sulmtalaska železnica in dovoli prispevek za regulacijo raznih hudournikov na Gornjem Štajarskem. Nato se je volil deželni odbor. Izmed naših poslancev je bil v skupini kmetijskih občin izvoljen poslanec Ribič s 14 od 23 oddanih glasov. Po volitvi v deželni odbor so se razpravljale nekatere občinske zadeve. Ob pol 5 uri popoldne je namestnik zborovanje zaključil.

(Koroški deželni zbor) je dovolil mestu Celovcu desetmilijonsko posojilo. Izvršile so se volitve v odseke in deželni odbor, ali za Slovence ni bilo nikjer prostora. Voljen je bil sicer dr. Abuja, o katerem so svoj čas pisali nemški listi, da je — slovenski naprednjak, v dva odseka, ali mi o slovenstvu dr. Abuja jako, jako dvomimo.

(Dveletna vojaška služba.) Najvišje vodstvo avstrijske armade se je po vplivu vojnega ministra, Pittreicha odločilo za dveletno vojaško službo. Predloge se izdelujejo z vso hitrostjo v vojnem ministertvu.

(Notranje ministertvo) je izготovilo načrt za zavarovanje delavcev. Vlada ga predloži jeseni zbornici.

(Turški sultan) je sprejel v avdienci avstrijskega in ruskega poslanika. V Mitrovico je prišlo dosedaj 22 000 turških vojakov. Priprave za sprejem vstajev napredujejo. Smrtna obsodba proti morilcu Ščerbine se je oficijelno priobčila ruskemu poslaniku.

(Francoska proti kongregacijam) Vlada je od meseca junija l. l. zaprla skoraj 3000 šol in zapreti jih namerava še 1523. Državnih šol je odprla 1400. Vlada ni poskrbela o pravem času za nadomestilo redovnim šolam in je sedaj sama kriva, da je na tisoče otrok brez pouka. Seveda primanjkuje tudi učiteljskih moči. Vlado pričakuje mnogo sitnosti, iz katerih se ne bo tako hitro izkopal.

Loterijske številke.

Trst, dne 18. aprila 1903: 31, 43, 85, 70, 55.
Linc, 27, 66, 7, 42, 80.

Izjava.

Občinski odbor žiške občine izjavlja, da so vse govorice o različnih neredih v občinskih računih bivšega našega župana, g. Iv. Gosarja, popolnoma neutemeljene in lažnjive, kar se je pri uradni reviziji vseh uradnih aktov skoz celih 20 let njegovega vrlera županovanja uradno dokazalo. Umevna je torej naša želja, da se nesramno govorčenje, žaleče čast moza, ki je v vestnem napornem delu za blago občine osivel, končno preneha in da se upošteva edino resnično dejstvo, koje se je danes, dne 15. t. m. oblastveno konstatovalo: Lastnoročni podpis odbornikov:

Jurij Gosar, Martin Klinar, Franjo Cugmus, Josip Kalšek, Grobelšek Luka, Ludvik Verbovnik, Janez Ulečnik, Martin (183) Cimerman, Ignac Pahole, Anton Ribič.

(185) 2-1

Učenca

ki je dopolnil vsaj 15 let, sprejme JOSIP ZABUKOŠEK, krojaški mojster v Celju, Glavni trg št. 18.

Izurjena prodajalka

in eden

učenec

za trgovino z mešanim blagom se sprejmeta pri
Fr. Ks. Petku
(181) na Ljubnem v Savinjski dolini. 3-1

Prodajalka

dobro izurjena v špecerijskem in manufakturnem blagu, želi službo takoj nastopiti. Naslov: M. Lešnik, Poberš, Maribor, Fraustaudenstrasse št. 109. (180) 2-1

Minuendna licitacija

oddaje dela za napravo nove brvi čez Savinjo pod Grenadirjem, ki se pda vršila v nedeljo, dne 3. maja t. l., ob 10 uri popoldne v občinski pisarni na Bregu hiš št. 18

Reflektanti imajo pokriti 5%, vadij in so jim v pregled proračun za samo delo od 1167 K 10 v, stavbni načrt in pogoji v občinski pisarni na Bregu na razpolago.

Občinski urad okolice celjske
dne 19. aprila 1903

(182) 2-1

Župan: Glinšek l. r.

Radi rodbinskih razmer se odda takoj v najem

kavarna in gostilna

(173)

s sobami za tuje pod jako ugodnimi pogoji. Naslov se izve pri upravništvu „Domovine“.

V špecerijski stroki izurjena, zanesljiva in samostojna

(184) 2-1

prodajalka

se sprejme kot voditeljica filijalke v prav lepem kraju.

Ponudbe sprejema upravništvo „Domovine“ pod naslovom „prodajalka“.

V trgovino z mešanim blagom sprejme Ana Klemenčič na Črni gori pri Ptuj tako

učenca

ki je dovršil ljudsko šolo.

(177) 3-1

Prebolski rudnik v Zabukovici.

Tvrda g. Josef Wolf v Št. Petru, Savinjska dolina (poprej g. Stocker, Hoffmann & Comp.) prodaja debeli premog (Stück) à K 1.60 per 100 kg. srednji premog (Mittel) à K 1.40 per 100 kg in sicer takoj pri jamah (loke Grube). Premog se zamore vsak čas dobiti. (175) 6-1

Pomočnika in učenca

sprejme takoj

Anton Štern, krojaški mojster na Ptujski gori. (176) 2-1

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj, belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncedirvana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV, Wienergürtel 20 ali pa

Julij Pepper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lste žele., vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

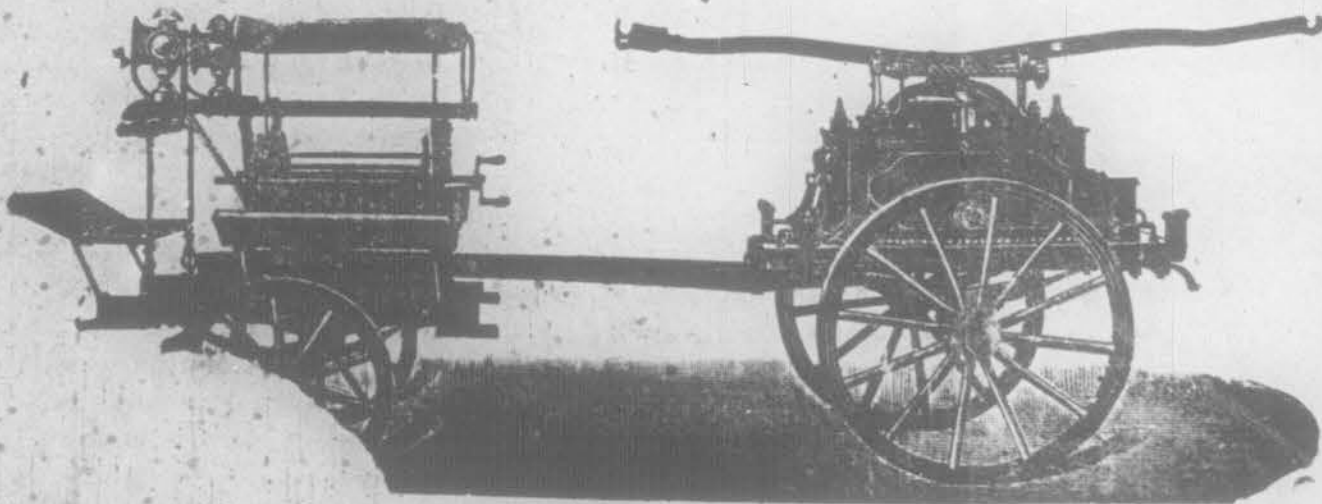
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

(646) 50-45

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Lastnina in tisk D. Hribarja v Celju.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica
cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Čechu pri Prostjevu in Smichov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frapkop. ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzanju in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodje; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijske orodje in Peronospora-brizgalnice. — Blago solidno, elegantno in ceno. Plačila po dogovoru.

Odgovorni urednik in izdajatelj Rudolf Libensky.